

ONKOLOGIK KASALLIKLAR VA ULARNI DAVOLASHDAGI YUTUQLAR VA KAMCHILIKLAR.

ALFRAGANUS UNIVERSITETI

tibbiyot fakulteti davolash ishi yo'nalishi

222 guruh talabasi

Abdinabiyev Shahzod Aytbay o'g'li

+998932719201

Ilmiy Rahbar ALFRAGANUS

UNIVERSITETI o'qituvchisi

Ibragimxodjayev B.U

Annotatsiya: Onkologik kasalliklar bugungi kunda insoniyat salomatligi uchun eng katta tahdidlaridan biri hisoblanadi. Ushbu kasalliklar, ya'ni saraton, turli organ va to'qimalarda o'sma hujayralarining nazoratdan chiqishi natijasida yuzaga keladi. Saraton kasalliklari nafaqat bemorning hayot sifatini pasaytiradi, balki ko'pincha umr davomiyligini ham sezilarli darajada qisqartiradi. Shuning uchun onkologik kasalliklarni erta aniqlash va samarali davolash bugungi tibbiyotning eng dolzarb vazifalaridan biridir.

Kalit so'zlar: onkologik kasalliklar, saraton, tibbiyot, genetik moyillik, bemor, davolash, to'qimalar va organlar.

Saraton kasalliklari paydo bo'lishida ko'plab omillar rol o'ynaydi. Genetik moyillik, atrof-muhitning zararli ta'siri, noto'g'ri ovqatlanish, chekish, alkohol iste'moli, radiatsiya, virusli infeksiyalar va boshqa ko'plab sabablar saraton rivojlanishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli, onkologiya sohasida profilaktik choralar muhim ahamiyatga ega. Aholiga sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, zararli odatlardan voz kechishni targ'ib qilish va muntazam tibbiy ko'riklardan o'tish saraton kasalliklarini oldini olishda asosiy vazifalardan biridir. So'nggi yillarda onkologiyada diagnostika usullarining rivojlanishi katta yutuqlarga erishishga imkon berdi. An'anaviy usullar bilan solishtirganda, molekulyar diagnostika va genetik testlar

yordamida kasallikni erta bosqichda aniqlash imkoniyati ortdi. Bu esa, o'z navbatida, davolash samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Masalan, o'smaning molekulyar darajadagi xususiyatlarini aniqlash orqali shifokorlar bemorga individual davolash rejalarini tuzish imkoniga ega bo'lmoqda. Bundan tashqari, kompyuter tomografiyasi, magnit-rezonans tomografiyasi va pozitron emissiya tomografiyasi kabi ilg'or tasviriy diagnostika usullari o'smaning joylashuvi va tarqalishini aniq ko'rsatib beradi.[1]

Davolash sohasida ham ko'plab innovatsiyalar yuzaga keldi. An'anaviy jarrohlik, kimyoterapiya va radioterapiyadan tashqari, immunoterapiya, gen terapiyasi va maqsadli terapiya kabi yangi usullar keng qo'llanilmoqda. Immunoterapiya bemorning o'z immun tizimini faollashtirib, saraton hujayralariga qarshi kurashishni ta'minlaydi. Bu usul ayniqsa, ilg'or bosqichdagi saratonlarda samarali bo'lib, bemorning hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Maqsadli terapiya esa o'sma hujayralarining o'sishiga ta'sir qiluvchi aniq molekulalarni nishonga oladi, shu bilan birga sog'lom to'qimalarga zarar yetkazishni kamaytiradi. Individual yondashuv onkologiyada muhim ahamiyat kasb etmoqda. Har bir bemorning kasallik bosqichi, o'smaning turi, genetik xususiyatlari va umumiy sog'liq holati hisobga olinib, shaxsiy davolash rejasi tuziladi. Bu yondashuv davolash samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Bundan tashqari, bemorlarni psixologik qo'llab-quvvatlash, reabilitatsiya va profilaktika choralari ham onkologik kasalliklar bilan kurashda katta ahamiyatga ega.[2]

Shu bilan birga, onkologiya sohasida hali ko'plab muammolar mavjud. Saraton kasalliklarini erta aniqlash darajasi hali ham past. Ko'plab bemorlar kasallikning ilg'or bosqichida shifokorga murojaat qilishadi, bu esa davolashning samaradorligini pasaytiradi. Bu holat aholining tibbiy savodxonligi pastligi, profilaktik ko'riklarga yetarlicha e'tibor berilmasligi bilan bog'liq. Shuning uchun aholining onkologik kasalliklar haqida xabardorligini oshirish, muntazam tibbiy ko'riklarni rag'batlantirish zarur.[3] Zamonaviy dori vositalari va diagnostika texnologiyalarining barcha hududlarga teng taqsimlanmasligi muammo hisoblanadi. Qishloq joylar va kam rivojlangan hududlarda sifatli tibbiy xizmat ko'rsatish imkoniyatlari cheklangan. Bu

esa bemorlarning o'z vaqtida va to'liq davolanish imkoniyatlarini kamaytiradi. Shuningdek, ba'zi dori vositalarining narxi yuqori bo'lishi ko'plab bemorlar uchun moliyaviy qiyinchiliklar tug'diradi.[4]

Onkologiya sohasida malakali kadrlar yetishmasligi va ilmiy tadqiqotlarning yetarlicha moliyalashtirilmasligi sohaning rivojlanishiga to'sqinlik qiladi. Zamonaviy bilim va texnologiyalarni o'zlashtirish uchun mutaxassislarni tayyorlash, xalqaro hamkorlikni rivojlantirish va ilmiy izlanishlarni qo'llab-quvvatlash zarur. Bu esa yangi davolash usullarini yaratish va mavjudlarini takomillashtirishga yordam beradi. Onkologik kasalliklarning oldini olish bo'yicha keng ko'lamli profilaktika ishlarini tashkil etish kerak. Sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, zararli odatlardan voz kechish, atrof-muhitni tozalash va xavf omillarini kamaytirish muhimdir. Shuningdek, aholining onkologik kasalliklar haqida to'g'ri ma'lumotga ega bo'lishi, erta tashxislash va davolanishga vaqtida murojaat qilishiga ko'maklashadi.[5]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, onkologik kasalliklar bilan kurashda so'nggi yillarda katta yutuqlar qo'lga kiritilgan bo'lsa-da, hali ko'plab muammolar mavjudligini inkor etib bo'lmaydi. Zamonaviy diagnostika va davolash usullarining joriy etilishi, individual yondashuvning rivojlanishi, ilmiy tadqiqotlar va kadrlar tayyorlashning yaxshilanishi sohaning kelajagini belgilaydi. Shu bilan birga, aholini profilaktika va erta tashxislashga jalb qilish, tibbiy xizmat sifatini oshirish, innovatsion texnologiyalarni keng qo'llash hamda sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish zarur. Faqat shu yo'l bilan onkologik kasalliklar bilan samarali kurashish va bemorlarning hayot sifatini yaxshilash mumkin. Onkologiya sohasida har bir yutuq inson hayotining qadrini oshiradi, shuning uchun ushbu sohani rivojlantirishga doimiy e'tibor qaratish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov, O. (2017). "Onkologik kasalliklarning epidemiologiyasi va profilaktikasi". Tibbiyot Ilmi Jurnal, 2(5), 12-20.
2. Tursunova, M. (2018). "Saraton kasalligini davolashda zamonaviy metodlar va ularning samaradorligi". Onkologiya va Tibbiyot, 4(8), 30-38.

3. Islomov, N. (2019). "Onkologiyada immunoterapiyaning roli va istiqbollari". Sogʻliqni Saqlash Sohasi Tadqiqotlari, 5(6), 45-53.
4. Rasulova, L. (2020). "Radiatsion terapiya usullaridagi yangiliklar va ularning qoʻllanilishi". Innovatsion Tibbiyot, 3(2), 25-33.
5. Qodirov, A. (2021). "Onkologik kasalliklarda gen terapiyasining imkoniyatlari va muammolari". Huquqshunoslik va Tibbiyot, 6(1), 15-24.
6. Axmedova, S. (2021). "Onkologiyada malakali kadrlar tayyorlash va kasbiy rivojlanish". Tibbiyot Taʼlimi, 7(3), 40-48.
7. Sobirov, F. (2022). "Onkologik kasalliklarni davolashda yangi dori vositalarining samaradorligi". Tibbiyot Ilmi Jurnali, 8(4), 50-58.